

การวิจัยเรื่องนี้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ใน 3 ระยะคือ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการการพัฒนาการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยวนเรื่องการตัดดุงไล่ช้าง ระยะที่ 2 แสวงหาแนวทางวิธีการพัฒนา และดัชนีชี้วัดความสำเร็จการพัฒนาการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยวนเรื่องการตัดดุงไล่ช้าง ระยะที่ 3 การพัฒนาการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยวนเรื่องการตัดดุงไล่ช้าง ประชากรที่ศึกษาแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ ผู้มีส่วนสำคัญ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนบ้านม่วงฝ้าย 12 คน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง คือ ผู้ปกครองนักเรียน 6 คน ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน ครูช่วงชั้นที่ 2 2 คน ผู้นำชุมชน 1 คน กรรมการสถานศึกษา 3 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการตัดดุงไล่ช้าง 1 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น 2 คน พระสงฆ์ 1 รูป โดยใช้ 1) ความรู้เรื่องดุงไล่ช้าง 2) การประดิษฐ์ดุงไล่ช้าง 3) การใช้งานดุงไล่ช้าง เป็นกรอบในการวิจัยและพัฒนา

ผลการวิจัย พบว่า

1. นักเรียนไม่มีความรู้เรื่องดุงไล่ช้าง ดังนั้นจึงต้องการให้มีการจัดการเรียนรู้ โดยต้องการให้ปราชญ์ชาวบ้านมาให้ความรู้เรื่องการประดิษฐ์ดุงไล่ช้าง นักเรียนไม่มีความรู้เรื่องการใช้งานดุงไล่ช้าง ขาดเจตคติที่ดีต่อการใช้งานดุงไล่ช้าง จึงต้องการให้มีการจัดการเรียนรู้ที่เป็นแบบแผน และนำผลงานการตัดดุงไล่ช้างไปเผยแพร่ตามงานประเพณีต่างๆในชุมชน

2. แนวทางในการพัฒนา คือ จัดการเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับความรู้เรื่องดุงไล่ช้าง เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และรับรู้ที่ถูกต้อง จนสามารถประดิษฐ์ดุงไล่ช้างได้สวยงาม มีเจตคติที่ดีต่อการใช้ดุงไล่ช้าง และจัดทำโครงการส่งเสริมให้นักเรียนนำดุงไล่ช้างไปใช้งานตามงานประเพณีต่างๆในชุมชน เพื่อให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อประโยชน์ของดุงไล่ช้าง เพื่อให้นักเรียนเกิดความภูมิใจ เห็นประโยชน์ของดุงไล่ช้าง ได้เผยแพร่ความรู้และผลงานสู่ชุมชน เพื่อให้ชุมชนตระหนักถึงคุณค่า และช่วยกันอนุรักษ์เอาไว้

3. ผลการพัฒนา พบว่านักเรียนมีความรู้เรื่องดุงไล่ช้าง สามารถประดิษฐ์ดุงไล่ช้างอยู่ในระดับดี และมีความรู้เรื่องการใช้งานดุงไล่ช้างได้ดี ความพึงพอใจของผู้เข้าชมการแสดงผลงานของนักเรียนอยู่ในระดับมาก

The study had three objectives: first, it is to study the current state, problems, and needs for encouraging the conservation. Second, it is to seek ways to encourage the conservation and to identify indicators of success. The third is to encourage the conservation of crafting 'Tung Sai Chang'. Population consisted of 2 groups: main participants and involved people. They numbered 12 Prathomsuksa 5 students at Ban Muang Fai School in the first group. The second group consisted of 6 parents, a school director, 2 teachers teaching in Prathomsuksa 4-6, a community leader, 3 people from the Board of Education, an expert in crafting 'Tung Sai Chang', 2 experts in folklore, and a monk. The research framework consisted of 3 aspects: knowledge about 'Tung Sai Change', crafting, and the application.

The results were as follows:

1. at current state, the students had no general knowledge about 'Tung Sai Chang', how to craft, how to use. They also lacked good attitude towards using 'Tung Sai Chang'.

2. there were 2 guidelines to encourage the conservation. First, it is implementing a course to provide students knowledge about 'Tung Sai Chang' so that they would be able to craft 'Tung Sai Chang' and had good attitude towards doing this. The other was to implement projects encouraging students to use 'Tung Sai Chang' in local festivals so that they would be proud of this and realize its usefulness. This project also helped to spread knowledge and craftwork to the community in order to conserve it.

3. the results of the encouraging revealed that the students had more knowledge about 'Tung Sai Chang' and the application. They were able to craft 'Tung Sai Chang' well. The visitors satisfied the students' craftsmanship.